

KIRJALLINEN KYSYMYS 637/2013 vp

Tekijänoikeustulojen tulouttaminen

Eduskunnan puhemiehelle

Teollisuuden rakenneuudistuksen voimistuessa Suomen tulisi siirtää painopiste aloille, joilla on aitoa kasvupotentiaalia. Toteutuessaan Euroopan yhteisten digitaalisten sisämarkkinoiden lasketaan tuovan noin 4 prosentin kasvun kansantuotteeseen. Tämä merkitsisi 500:aa miljardia euroa. Jatkuvasti digitalisoituvassa maailmassa tekijänoikeuksien merkitys kasvaa. Alan lainsäädäntö on meillä kehityksen jarruna. Yhdysvallat ja Aasia menevät ohi digitaalisessa tuotannossa.

Yksi merkittävä este alan kehittymiselle Suomessa on taitelijoiden tekijänoikeustulojen tulouttaminen ja verottaminen. Tekijänoikeustulot ovat tekijälle aina ansiotuloa. Tekijänoikeuksien haltijan kannalta tuloja ei voi tasata eri vuosille, eikä tuloja voi ohjata tulevaisuuteen yritykseen, jolloin myöskään investointeja omaan toimintaan ei kannata tehdä.

Tekijänoikeustulot voivat kohdistua muutamalle huippuvuodelle, jolloin verorasite on kohuttuon. Huippujen ennakoitiin on alan erityispiirteiden vuoksi mahdotonta. Muusikon, kuvataiteilijan tai kirjailijan tuotannollisen toiminnan rahoittamisen vaikeudet tulevat nopeasti vastaan,

sillä huippuvuosien tuloilla on vaikea rahoittaa aikoja, jolloin tuloja tulee vähemmän.

Yksi mahdollisuus olisi se, että tekijänoikeustuloja voisi rahastoida, kuten urheilijat voivat tehdä tuloillensa. Toinen vaihtoehto olisi se, että niitä voisi jaksottaa, kuten maataloustuloja. Yritystoiminnan kehittämisen kannalta parasta olisi mahdollisuus tulouttaa tekijänoikeustuloja omalle yritykselle.

Kehittynyt länsimainen talous tulee perustumaan entistä enemmän tekijänoikeuskysymyksiin ja tekijänoikeuksien hallintaan. Suomen kannan tulisi olla suoraviivainen ja oikeudenmukainen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta musiikintekijöiden ja muiden vastaavassa asemassa olevien luovan työn tekijöiden on mahdollista tasata tekijänoikeustulonsa usealle vuodelle ja turvata toimeentulonsa nykyistä paremmin?

Helsingissä 26 päivänä kesäkuuta 2013

Pia Kauma /kok

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Kauman /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 637/2013 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä, jotta musikiintekijöiden ja muiden vastaavassa asemassa olevien luovan työn tekijöiden on mahdollista tasata tekijänoikeustulonsa usealle vuodelle ja turvata toimeentulonsa nykyistä paremmin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Pääministeri Kataisen hallituksen ohjelman mukaan luovilla aloilla toimivien aseman parantamiseksi selvitetään poikkihallinnollisesti työ-, sosiaaliturva- ja verolainsäädännön uudistustarve.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä teki vuonna 2009 silloisen hallituksen ohjelman mukaisesti selvityksen "Tekijänoikeuskorvausten tulovaihtelujen tasaaminen verotuksessa" (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2009:18). Selvityksen mukaan tekijänoikeuskorvauksen muodossa maksetun tulon jaksottaminen muodostuu ongelmaksi varsin harvalukuiselle henkilökoulolle. Tekijänoikeustulojen kansantaloudellisen marginaalisuuden vuoksi jaksotusongelman ratkaisemiseksi ei selvityksen mukaan ole tarkoituksenmukaista ryhtyä uusiin lainsäädäntömuutoksiin, vaan ongelmiin on lähtökohtaisesti etsittävä muita ratkaisuja.

Selvityksessä katsottiin, että tekijänoikeustulon maksaminen yhteisömuotoisille oikeudenhaltijoille olisi omiaan edistämään tekijänoikeuden haltijan mahdollisuuksia tulojensa asianmukaiseen jaksottamiseen. Tämä parantaisi erityisesti

niiden tekijöiden asemaa, joiden tekijänoikeustulot muodostuvat suuriksi. Tekijät saisivat tällöin käyttöönsä normaalit yhtiöiden hyödynnettävissä olevat tuloksentasausmahdollisuudet. Selvityksen mukaan tähän tavoitteeseen voitaisiin päästä, jos tekijänoikeusjärjestöjen käytäntöjä kehitettäisiin niin, että tekijänoikeustuloa maksettaisiin myös yhteisömuotoisille oikeudenhaltijoille. Edelleen selvityksessä katsottiin, että myös luovilla aloilla tulisi lainsäädännön puitteissa olla normaalit mahdollisuudet käyttää yhteisömuotoa, mukaan lukien yhdenmiehenyhtiöt.

Selvityksessä kiinnitettiin huomiota myös olemassa oleviin tekijänoikeustulon jaksottamista koskeviin säännöksiin tuloverolaissa. Nämä säännökset mahdollistavat tulontasauksen myös tekijänoikeustulon osalta lain edellytysten mukaisesti. Selvityksen mukaan tarvittaisiin kuitenkin säännösten soveltamista selkeyttävien kriteerien muodostamista ja verohallinnon ohjeistamista.

Valtioneuvoston maaliskuussa 2012 asettamassa terveen kilpailun edistämishohjelmassa on tavoitteena vaikuttaa myös tietoyhteiskunnan kehittymisen edellytyksiin kehittämällä sellaista elinkeinonharjoittamisen toimintaympäristöä, joka kannustaa luovan työn tekemiseen ja samalla tekijänoikeuksin suojatun aineiston tehokkaaseen hyödyntämiseen.

Tämän ohjelman mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö selvittää vuoden 2013 aikana yhdessä tekijänoikeusjärjestöjen kanssa, miten ja millä aikataululla oikeushenkilöt voivat liittyä järjestöjen asiakkaiksi. Työ- ja elinkeinoministeriö on lisäksi keväällä 2013 käynnistänyt konsulttiselvityksen tekijänoikeustulon kohtelusta eri oikeussubjektien kannalta. Viimeksi mainittu selvitystyö, jonka tavoitteena on selvittää mm. yri-

tysmuotoisen toimijan verotuskohtelun etuja, tulee sisältämään jossain määrin myös opetus- ja kulttuuriministeriön selvitykseen kuuluvaa asiaa.

Helsingissä 9 päivänä heinäkuuta 2013

Kulttuuri- ja urheiluministeri Paavo Arhinmäki

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 637/2013 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Kauma /saml:

Vad ämnar regeringen göra för att de musikskapare och andra i motsvarande ställning som utför skapande arbete ska kunna utjämna sina inkomster för upphovsrätt över flera år och på så sätt bättre kunna trygga sin utkomst?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt statsminister Katainens regeringsprogram ska i syfte att förbättra ställningen för de skapande branschernas aktörer behovet av en revidering av arbets-, socialskydds- och skattelagstiftningen utredas tvärsektorieellt.

En arbetsgrupp som tillsatts av undervisnings- och kulturministeriet gjorde 2009 enligt den dåvarande regeringens program en utredning "Utjämning av inkomstvariationer på grund av ersättningar för upphovsrätt i beskattningen" (Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemior och utredningar 2009:18). Enligt utredningen blir periodiseringen av inkomster som betalas i form av ersättningar för upphovsrätt ett problem för en viss fåtalig persongrupp. Enligt utredningen är inkomsterna för upphovsrätt nationalekonomiskt så marginella att det inte är ändamålsenligt att göra nya separata ändringar i lagstiftningen för att lösa problemet med periodisering av inkomster, utan andra lösningar förespråkas.

I utredningen ansågs att om ersättningar för upphovsrätt kunde betalas till rättsinnehavare som är samfund så skulle innehavare av upphovs-

rätt få bättre möjligheter att periodisera sina inkomster på ett ändamålsenligt sätt. Detta skulle förbättra ställningen särskilt för dem som har stora inkomster för upphovsrätt. De skulle då få tillgång till samma möjligheter att utjämna sina inkomster som normala företag har. Enligt utredningen kunde man uppnå detta mål om upphovsrättsorganisationerna skulle gå in för praxis att betala inkomster för upphovsrätt också till rättsinnehavare som är samfund. I utredningen ansågs också att även skapande branscher ska ha normala möjligheter att inom ramen för lagstiftningen vara samfund, inklusive enpersonsbolag.

I utredningen fästes också uppmärksamhet vid de existerande bestämmelserna i inkomstskattelagen om periodisering av inkomster för upphovsrätt. Dessa bestämmelser ger möjlighet till inkomstutjämning också när det gäller inkomster för upphovsrätt i enlighet med lagens villkor. Enligt utredningen skulle det dock behövas kriterier som förtydligar hur bestämmelserna kan tillämpas och anvisningar från skatteförvaltningen.

I programmet för främjande av sund konkurrens som statsrådet tillsatte i mars 2012 är målet också att påverka förutsättningarna för utvecklingen av informationsområdet genom att utveckla en sådan verksamhetsmiljö för näringsidkande, som sporrar till utövande av skapande arbete och samtidigt till effektivt utnyttjande av material som skyddas av upphovsrätt.

Enligt detta program utreder undervisnings- och kulturministeriet under 2013 i samarbete med upphovsrättsorganisationer, hur och med vilken tidtabell juridiska personer kan ansluta sig som kunder hos organisationerna. Arbets- och näringsministeriet har dessutom våren 2013 inlett en konsultutredning om behandlingen av inkomster för upphovsrätt från olika rättssubjekts

synpunkt. Sistnämnda utredningsarbete, vars mål är bland annat att utreda beskattningsfördelar för aktörer i företagsform, torde även i någon mån

omfatta frågor som ingår i undervisnings- och kulturministeriets utredning.

Helsingfors den 9 juli 2013

Kultur- och idrottsminister Paavo Arhinmäki